

OX2 Wind Finland Oy
Lappviksgatan 1 C
01800 HELSINGFORS

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET FÖR ETT VINDKRAFTSPROJEKT OCH EN 400 KV KRAFTLEDNING I RAJAMÄENKYLÄ

Den projektansvarige har den 16 april 2019 överlämnat ett program för miljökonsekvensbedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, som är kontaktmyndighet.

UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Projektets namn

Rajamäenkylä, Vindkraftsprojekt och 400 kV kraftledning

Den projektansvarige

OX2 Wind Finland Oy, kontaktperson Kirsi Koivunen.

Konsult vid utarbetandet av bedömningsprogrammet har varit Pöyry Finland Oy, kontaktperson Ella Kilpeläinen.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och beaktande av projektets betydande miljökonsekvenser vid planeringen och beslutsfattande samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information som grund för beslutsfattandet.

NTM-centralen i Södra Österbotten har den 27 augusti fattat ett beslut i ett enskilt fall enligt 3 § 2 mom. i MKB-lagen (252/2017), enligt vilket förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska tillämpas på vindkraftsparken i Rajamäenkylä.

Projektet har redan en gång varit föremål för MKB-förfarande åren 2013-2015. I det förgående MKB-förfarandet bedömdes förutom 0-alternativet två alternativ som avvek från varandra i fråga om antalet kraftverk (ALT1 100 kraftverk, ALT2 78 kraftverk) medan kraftverkens totalhöjd i bägge alternativen var högst 230 meter. MKB-förfarandet omfattande inte någon bedömning av kopplingen av kraftverken till elnätet med en 400 kV luftledning. Eftersom projektplanen ändrats (totalhöjden har ökats till 300 meter, kraftverkens effekt har höjts) har NTM-centralen i Södra Österbotten beslutat att det uppdaterade projektet ska genomgå MKB-förfarande.

MKB-förfarandet har två faser. I den första fasen utarbetar den projektansvarige ett program för miljökonsekvensbedömning, vars syfte är att bland annat presentera uppgifter om gjorda och planerade utredningar, de använda bedömningsmetoderna samt tidtabellen för projektet. Kontaktmyndigheten ger ett utlåtande om programmet, där man beaktar de utlåtanden och åsikter som getts medan programmet varit föremål för hörande.

Utifrån bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det utarbetar den projektansvarige en miljökonsekvensbeskrivning, som innehåller uppgifter om projektet och dess alternativ samt en enhetlig bedömning av deras miljökonsekvenser. MKB-förfarandet avslutas när kontaktmyndigheten ger sin motiverade slutsats om konsekvensbeskrivningen. Konsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen ska bifogas eventuella tillståndsansökningar.

SAMMANFATTNING AV PROJEKTET

Projektet, dess syfte och läge

Projektets syfte är att bygga en vindkraftspark med 57 kraftverk i kommunerna Storå och Bötom, samt en cirka 20-26 kilometer lång 400 kV luftledning för att koppla parken till elnätet.

De planerade vindkraftverken har en maximal effekt på 10 megawatt och kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter, navhöjden högst 200 meter och rotorns diameter högst 200 meter. Vindkraftsparken består av vindkraftverk med fundament, jordkablar och servicevägar som kopplar dem samman, samt vindparkens elstationer. Projektområdet för vindkraftsparken ligger i Hirvi-harju-Oivari, cirka 5 kilometer sydost om Bötoms centrum och cirka 8 kilometer norr om Storås centrum. Projektområdets areal är cirka 79 km², varav cirka 60 km² i Storå och cirka 19 km² i Bötom. Enligt planerna ska 44 kraftverk finnas i Storå och 13 i Bötom.

De fyra olika sträckningsalternativen för kraftledningen går från vindkraftsparken via kommunerna Storå, Kauhajoki och Honkajoki. Kraftledningen omfattar förutom kraftledningskonstruktionen även markområdet under den, alltså det så kallade ledningsområdet. Ledningsområdet består av ledningsgatan och kantzoner på bägge sidorna av den.

Alternativ som granskas i miljökonsekvensbedömningen

I förfarandet för miljökonsekvensbedömning granskas fyra alternativ utöver alternativet att projektet inte genomförs, som följer:

Alternativ ALT0: projektet genomförs inte.

Alternativ ALT1: I projektområdet förläggs högst 57 kraftverk med en enhetseffekt på 6-10 MW. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter. Elöverföringen (EALT1) sker genom att koppla området till ledningen Seinäjoki-Ulfsby med en cirka 26 kilometer lång 400 kV kraftledning bredvid den befintliga ledningsgatan.

Alternativ ALT2: I projektområdet förläggs högst 57 kraftverk med en enhetseffekt på 6-10 MW. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter. Elöverföringen (EALT2) sker genom att koppla området till elstationen i Arkkukallio med en 25 kilometer lång 400 kV kraftledning i en ny ledningsgata.

Alternativ ALT3: I projektområdet förläggs högst 57 kraftverk med en enhetseffekt på 6-10 MW. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter. Elöverföringen (EALT3) sker genom att koppla området till ledningen Seinäjoki-Ulfsby på den norra sidan av Lauhanvuori med en 20 kilometer lång 400 kV kraftledning i en ny ledningsgata, sträckningsalternativ söder.

Alternativ ALT4: I projektområdet förläggs högst 57 kraftverk med en enhetseffekt på 6-10 MW. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 m. Elöverföringen (EALT4) sker genom att koppla området till ledningen Seinäjoki–Ulfsby på den norra sidan av Lauhanvuori med en 20 kilometer lång 400 kV kraftledning i en ny ledningsgata, sträckningsalternativ norr.

INFORMATION OCH HÖRANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kungörelsen som gäller programmet för bedömning av miljökonsekvenserna av vindkraftsparken och en 400 kV kraftledning i Rajamäenkyllä har publicerats i tidningarna Suupohjan Seutu och Syd-Österbotten. Bedömningsprogrammet och kungörelsen har varit framlagda mellan den 16 maj och den 14 juni 2019 på kommunkansliet i Storå (Teollisuustie 1 A, Storå), kommunkansliet i Bötom (Kristiinantie 3, Bötom), stadshuset i Kauhajoki (Hallintoaukio, Kauhajoki), kommunkansliet i Honkajoki (Porhontie 5, Honkajoki) samt servicepunkten i Kristinestad (Sjögatan 47, Kristinestadi) och de har också publicerats på webben:

www.miljo.fi/rajamaenkyllavindkraftochkraftledningMKB.

Möten för allmänheten om bedömningsprogrammet och den samtidigt anhängiga vindkraftsdel-generalplanen har ordnats den 20 maj 2019 i Storå, Vanhankylän nuorisoseurantalo, och den 21 maj 2019 i Bötom, Karijoen nuorisoseurantalo.

Kontaktmyndigheten har begärt utlåtanden om bedömningsprogrammet av följande instanser:

ANS Finland Ab, Digita Abp, DNA, Elisa, Södra Österbottens förbund, Södra Österbottens landskapsmuseum, Etelä-Pohjanmaan Maaseutukeskus, Södra Österbottens räddningsverk, Fina-
via, Fingrid, Honkajoki kommun, Isojoen-Karijoen riistanhoitoyhdistys, Storå kommun, Bötoms kommun, Kauhajoki stad, Kristinestads stad, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Naturresursinstitutet, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Västkustens miljöenhet, MTK Etelä-Pohjanmaa, Forststyrelsen / Kustens Naturtjänster, Metsänhoitoyhdistys Isojoki-Karijoki, Museiverket, Österbottens förbund, Österbottens museum, Österbottens räddningsverk, Österbottens viltvårdsdistrikt, Norra Satakuntas basserviceaffärsverkssamkommun, Försvarsmakten, Satakunta landskapsmuseum, Satakunta förbund, Suomen Erillisverkot Oy, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry, Finlands skogscentral / offentliga tjänster, Finlands viltcentral / Österbotten, Suomen Turvallisuusverkko Oy, Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry, Sydösterbottens basserviceaffärsverkssamkommun, Telia, NTM-centralen i Egentliga Finland, NTM-centralen i Egentliga Finland/ fiskerihushållning, Trafikledsverket, WWF Finland.

Dessutom begärdes kommentarer av NTM-centralen i Södra Österbotten, enheten för områdesanvändning och vattentjänster, naturskyddsensheten, enheten för vattenresurser och miljöskyddsensheten samt ansvarsområdet för trafik och infrastruktur.

SAMMANDRAG AV INKOMNA STÄLLNINGSTAGANDEN

Till kontaktmyndigheten inkom 28 ställningstaganden från myndigheter, föreningar och företag och 10 åsikter från privatpersoner med sammanlagt 227 underskrifter. Ställningstaganden har lämnats av Digita Oy, Södra Österbottens förbund, Fingrid Oyj, Oy Hartwall Ab, Storå kommun, Honkajoki kommun, Karijoen Kalastuskunta, Bötom kommun, Karijoen itäinen maa- ja kotitalousseura, Kauhajoki stad, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Naturresursinstitutet LUKE, MTK Kauhajoki, Nummikosken maa- ja kotitalousseura ry, Österbottens museum, Försvarsmakten / 2. Logistikregementet, Satakunta Museum, Satakunta förbund, Sydösterbottens basserviceaffärsverkssamkommuns Miljötjänster och Miljöhälsovård, Suomen luonnonsuojeluliit-

ton Pohjanmaan piiri ry, Telia, Uuron maa- ja kotitalousseura ry, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, fiskerihushållningsmyndigheten, Västkustens miljöenhet och Trafikledsverket. Ansvarsområdet för trafik och infrastruktur vid NTM-centralen i Södra Österbotten, naturskydds-enheten vid NTM-centralen i Södra Österbotten, enheten för vattentjänster vid NTM-centralen i Södra Österbotten samt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland har gett expertkommentarer.

Stuve Oy har meddelat att man inte ger något utlåtande. Museiverket har meddelat att Österbottens museum uttalar sig i fråga om det arkeologiska kulturarvet.

Kontaktmyndigheten har i sitt utlåtande tagit ställning till de omständigheter i utlåtandena och åsikterna som lagstiftningen om miljökonsekvensbedömning kräver av bedömningsprogrammet. I bilagan till kontaktmyndighetens utlåtande (bilaga 1) presenteras de utlåtanden, åsikter och expertkommentarer som erhållits i samband med hörandet.

I de flesta åsikterna har man motsatt sig projektet särskilt på grund av konsekvenserna för människors välbefinnande och trivsel, lantbruksnäringarna i området samt människors och produktionsdjurs hälsa samt påpekat att det förekommer artesiskt grundvatten och källor i området.

I utlåtandet från Kauhajoki stad, som gränsar till projektområdet, har man påpekat principbeslutet om att vindkraft ska placeras minst 2 kilometer från bosättning och önskat att detta ska beaktas. I Storå kommun, Bötoms kommun samt Honkajoki kommun utlåtanden förhåller man sig positivt till projektet.

I tjänstemannautlåtandena från Sydösterbottens basserviceaffärsverkssammanskommuns Miljötjänster och Miljöhälsovård konstateras bland annat att i bullermodellerna bör man beakta möjligheterna att generalisera modellerna, huruvida de beaktar väderförhållandena samt byggnadernas ljudisolerande egenskaper. I granskningen bör man beskriva osäkerhetsfaktorer hos modellerna och beakta felmarginalen. I bullerkonsekvenserna bör de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden bedömas. Förutom vibrationer och skakningar samt skuggeffekter bör även solblänk utredas. I utlåtandet påpekas också att det förekommer artesiskt grundvatten och källor i området, som bör utredas. Vattenverkens och privata vattentäkters vattenförsörjning får inte äventyras. En tillsynsplan för konsekvenserna för grundvattnet bör utarbetas, liksom ett uppföljningsprogram för projektet.

I Södra Österbottens förbunds utlåtande konstateras att projektet överensstämmer med förbundets närings- och energipolitiska mål. I utlåtandet påpekas dock att beskrivningen av planbe-teckningen för område för vindkraftverk (tv) i Södra Österbottens etappplansplan I i avsnitt 7.1.3.2. i bedömningsprogrammet är bristfällig vad gäller planbestämmelserna. De planbestäm-melser som gäller området bör beaktas i sin helhet. Konsekvenserna för utsikten från byarna i Lappjärds ådal är betydande. De sammantagna konsekvenserna med andra projekt bör utredas. Även i Satakunta förbunds utlåtande påpekas att situationen beträffande landskapsplanlägg-ningen i Satakunta inte har presenterats i bedömningsprogrammet och att bedömningsprogram-met bör kompletteras i detta avseende. Bedömningen av konsekvenserna för samhällsstrukturen och markanvändningen bör sträcka sig även till landskapet Satakunta, och de avgränsningar och värdefulla naturobjekt som angetts i Satakuntas landskapsplaner bör beaktas. I Satakunta för-bunds utlåtande påpekas också behovet av att utreda ett eventuellt kungsörnsrevir samt att smålommen bör beaktas.

I Österbottens museums utlåtande konstateras att det arkeologiska kulturarvet skyddas enligt vad som angetts. Områdets lämplighet för vindkraftsbyggnad med tanke på kulturlandskapet

och byggnadsarvet är inte klarlagd, utan konsekvenser för utsikten som upplevs som skadliga kan uppstå i ådalarna. De alternativa kraftledningssträckningarna är tämligen likvärdiga med tanke på kulturarvet, så bedömningen riktas mot deras konsekvenser för landskapet. Konsekvenser för fornlämningar kan förebyggas genom stolparnas placering.

I Digita Oy:s utlåtande konstateras att det är mycket sannolikt att vindkraften i området kommer att störa antenn-TV-mottagningen. I utlåtandet ingår en karta över det område där mottagningen från Bötomborgens huvudstation sker direkt över de planerade vindkraftverken. Enligt utlåtandet är det mycket viktigt att vindkraftsaktören förbinder sig att utarbeta och genomföra en plan för att undanröja störningarna. Även i Traficoms utlåtande konstateras att vindkraftverk inverkar på TV-mottagningen, mobilkommunikationsnät, radarsystem och radiolänkar.

Fiskerihushållningsmyndigheten vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland anser att bedömningsprogrammet bör innehålla en heltäckande bedömning av projektets konsekvenser för områdets vattendrag och deras fiskbestånd. Det är fråga om att bygga tiotal vindkraftverk på avrinningsområdet för Lappfjärds å-Storås vattendrag som är värdefullt för fiskerihushållningen och i närheten av fortplantningsområden för den hotade öringen. Markarbetena i området kan medföra olägenheter för fiskerihushållningen på området för ån och dess biflöden. Bedömningsprogrammet bör innehålla en bedömning av såväl konsekvenserna under byggnadstiden som de permanenta konsekvenserna som omfattar belastningen på vattendragen, konsekvenserna för vattendragens hydrologi, förändringarna i vattendragens strandzoner, konsekvenserna av vägar och elkablar som dras genom vattendragen för vattendragens strukturella tillstånd och vattenorganismers vandringsmöjligheter samt eventuella andra konsekvenser för vattendragen. Dessutom bör man inhämta aktuell information om fiskbestånden bland annat genom provfiske, så att konsekvenserna för fiskbestånden kan bedömas.

I fiskelaget Karijoen kalastuskuntas påpekas också Metsäjokis och Eineettömänluomas betydelse för öringens naturliga förökning. I utlåtandet hänvisas till Naturresursinstitutets utredning om öringsbeståndets differentiering i vattendragen. I utlåtandet nämns också det djupa grundvattnets och källsprängens inverkan på flödena och vattenkvaliteten. Grundvatten som väller fram till följd av anläggningsverksamheten kan slammas upp och nå lekgruset och hindra den lekande fisken från att få syre. Man har också börjat utreda förekomsten av flodpärlmussla i området. I utlåtandet konstateras att anläggningsverksamheten i området också kan påverka flödena till Bötoms kommuns vattentäkt i Hyttinen och andra mindre vattenverk. I utlåtandet föreslås en undersökning av den geologiska strukturen, med vars hjälp en noggrannare modell över grundvattenströmningen kan utarbetas. Även naturkällorna i projektområdet bör utredas.

I kommentaren från enheten för vattentjänster vid Närings-, struktur och miljöcentralen i Södra Österbotten konstateras att vindkraftverk, kraftledningar och nya vägar inte bör anläggas på grundvattenområden. De alternativa kraftledningssträckningarna går också över grundvattenområden. Kraftledningssträckningen EALT1 lämpar sig bäst för elöverföringen. I projektområdet kan förekomma artesiska källsprång. Förekomsten av källor i området borde utredas.

I kommentaren från NTM-centralens naturskyddsenhet påpekas att det inte har gjorts någon särskild inventering av häckande fåglar för kraftledningssträckningarnas del. Vid bedömningen av konsekvenserna för fågelbeståndet bör även material från naturkartläggningar användas. Vid placeringen av vindkraftverken bör beaktas bland annat lavskrikans, duvhökens och nattskärrans revir samt ett längre avstånd till Forststyrelsens aspdunge än i förläggingsplanen. De bäckar som förekommer i området och deras naturvärden bör beaktas.

I de inlämnade åsikterna har man i regel motsatt sig projektet och föreslagit att det ska avbrytas eller att 0-alternativet ska väljas. Informationen om projektet och öppenheten har kritiserats i synnerhet av invånarna i Kauhajoki stad (Rajamäenkylä och Uuronkylä). Beslutsfattandet som gäller projektet betraktas som tunt till följd av det stora antalet jäviga och det kritiserar för att de största skadliga konsekvenserna drabbar Kauhajoki, där man inte beslutar om projektet. Man förutsätter att kommuninvånare från Kauhajoki tas med i projektets uppföljningsgrupp. Projektet anses förstöra landskapet och ha skadlig hälsopåverkan.

Förutom i utlåtandena har det i flera åsikter påpekats att det förekommer artesiskt grundvatten i projektområdet. I åsikterna oroar man sig för om vattnet i vattentäkterna och brunnarna för den omgivande bosättningen ska räcka till och för vattenkvaliteten, om grundvatten väljer fram till följd av markbearbetningen och grundvattenytan sjunker eller strömningsriktningen förändras. Källorna i området nämns också i flera åsikter och det krävs att de ska utredas. Om grundvatten från källorna och artesiskt grundvatten når ytvattnet är man rädd för att kvaliteten försämras och att det inverkar skadligt på i synnerhet öringsbeståndet. Även schaktningsarbetena och den dikning som projektet kräver tros inverka skadligt på ytvattnet.

I flera åsikter kräver man en utredning om det buller och damm som anläggandet och användningen av vägnätet orsakar under byggnadstiden. Även konsekvenserna i form av trafik under driften samt av rivningsarbetena i form av såväl trafik som avfall efter att driften upphört bör utredas. Byggnads- och rivningsarbetena bör utredas även för kraftledningarnas del. I åsikterna förutsätts dessutom att det bör utredas var de jordmassor som grävs upp på området ska tippas samt mängden och arten av de marksubstanser som behövs vid byggandet och som transporteras till området.

I åsikterna har man uttryckt oro för i synnerhet konsekvenserna av det infraljud som kraftverken ger upphov till. Man kräver bland annat en modell över infraljudets utbredning samt en utredning om byggnadernas ljudisolering med särskild hänsyn till gamla byggnader. Eftersom inga kraftverk av den planerade storleksklassen ännu är i användning, finns det inga forskningsdata om deras konsekvenser. Oron är särskilt stor för projektets konsekvenser i form av buller, infraljud och blänk för människor, husdjur och produktionsdjur. Det förutsätts att konsekvenserna för dessa utreds vid bedömningen. Dessutom föreslås att även solblänk utreds utöver skuggeffekterna.

Konsekvenserna för landskapet lyfts fram i flera åsikter och man förutsätter visualiseringar av de omgivande byarna och naturobjekt. Man förutsätter att också kraftledningarnas konsekvenser för landskapet utreds.

Projektet antas sänka värdet på fastigheterna inom influensområdet. I åsikterna frågar man sig om projektet medför begränsningar av rörelsefriheten eller åtgärdsförbud och hur tryggas allemansrätten och säker vistelse på projektområdet. Det måste utredas vem som ansvarar för eventuella värdesänkningar på fastigheterna. I flera åsikter tar man upp arrendeaftalen samt ersättningar för de olägenheter som projektet kan medföra. I åsikterna förutsätts att projektet inte får medföra olägenheter för tv-tittande, radio eller mobiltelefon- och datakommunikationer, och att konsekvenserna måste utredas.

Bland konsekvenserna för fågelbeståndet lyfter man i synnerhet fram hönsfåglarna, i området förekommer tjäder, ripa och fiskgjuse. Även flyttvägarna, bland annat tranornas flyttning i området har lyfts fram i åsikterna. Projektet anses splittra skogshönsfåglarnas spelplatser. Man begär att vid bedömningen utreds i synnerhet om den kungsörn som observerats i området eventuellt

har ett revir och fångstområden där liksom projektets konsekvenser för fiskgjusens flygstråk för att söka föda.

I åsikterna samt i Naturresursinstitutets utlåtande fästs uppmärksamhet vid viltet i området och behovet av att utreda det, i synnerhet älgstammen. Dessutom lyfter man fram de stora vilddjur som förekommer i området, såsom varg, björn och järv, och behovet av en inventering av de stora vilddjuren i samband med bedömningen.

Man kräver miljötillstånd för driften av kraftverken, eftersom det inte finns kunskap om kraftverkens egenskaper och i närheten av kraftverken finns bosättning, varav en del ligger i andra kommuner. Dessutom anses projektet medföra risk för grundvattnet. I miljötillståndet kunde villkor och kontrollskyldigheter anges för driften. Det föreslås också att vindkraftverken ska placeras längre från bosättningen. Det föreslås att den elektromagnetiska strålningen från elledningarna ska utredas.

I flera åsikter lyfter man också fram säkerhetsfaktorer samt konsekvenserna av stömingar (bränder eller andra olyckor) för miljön och människorna. Området består i huvudsak av torvmark och att släcka en eventuell brand upplevs som svårt och möjligheten att den sprider sig till bosättningen som stor. I åsikterna krävs att en säkerhetsplan utarbetas. Dessutom förutsätts en utredning om farliga situationer om vindkraftverken går sönder (t.ex. delar faller ner) och is lossnar från dem på vintern. Även ansvars- och ersättningsfrågorna bör utredas.

I åsikten från markägarnas styrgrupp konstateras att projektområdet lämpar sig mycket bra för vindkraftsproduktion. Enligt åsikten är området i kraftigt skogsbruksanvändning och vindkraften förväntas medföra ett mervärde. Inga skadliga konsekvenser väntas för fågelbeståndet, djurlivet, yt- och grundvatten, utan man anser att det går att samordna de olika behoven.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Projektbeskrivning

I projektbeskrivningen presenteras uppgifter om projektets omfattning, kraftverkens konstruktioner, elöverföringen, byggandet och hur länge det pågår samt urdrifftagandet. Kraftledningens konstruktioner, den markanvändning som hänför sig till ledningen samt byggandet och urdrifftagandet av kraftledningen beskrivs separat.

Planeringsområdet, kraftverkens placering och elöverföringen från området presenteras med hjälp av en karta. I projektbeskrivningen presenteras inte vägnätet, jordkablarnas placering i vindkraftsparken, den mängd marksubstanser som behövs vid byggandet eller täktområdena.

Kontaktmyndigheten anser att det vägnät som planeras i projektområdet, jordkablarnas sträckningar samt den mängd marksubstanser som ska användas i projektet och täktområdena samt eventuella jordtippar borde ha presenterats i projektbeskrivningen. De bör presenteras senast i samband med konsekvensbeskrivningen.

Alternativ som granskas

Till MKB-förfarandets mest centrala principer hör granskningen av alternativ, vars syfte är att stödja beslutsfattandet genom att producera information om alternativa projektlösningar och deras miljökonsekvenser samt om skillnaderna mellan konsekvenserna. Förutom det s.k. 0-alternativet presenteras fyra alternativa sätt att genomföra projektet som avviker från varandra i fråga

om sträckningen för 400 kV kraftledningen och dess koppling till det riksomfattande elnätet. Antalet vindkraftverk, deras effekt samt totalhöjd är desamma (57 kraftverk, effekt 6-10 MW, totalhöjd 300 m) i de olika alternativen.

Enligt kontaktmyndighetens åsikt är de presenterade alternativen tillräckliga. Utredningarna omfattar både området för vindkraftsparken och kraftledningarnas sträckningar, dock så att tyngdpunkten ligger på området för vindkraftsparken. Kontaktmyndigheten konstaterar att konsekvenserna i fråga om både vindkraftsparken och 400 kV kraftledningen bör beaktas på ett heltäckande sätt i konsekvensbeskrivningen.

Ordnanande av MKB-förfarandet och deltagandet

I bedömningsprogrammet presenteras preliminära tidtabeller för MKB-förfarandet och planläggningen, en plan för hur deltagandet ska ordnas, intressenter samt hur informationen ska ordnas. I den inledande fasen av MKB-förfarandet har ett preliminärt samråd ordnats. I hörandefasen ordnades möten för allmänheten i Storå och Bötom och dessutom har en enkät genomförts bland boende och semesterboende i närheten av vindkraftsparken samt kraftledningssträckningarna.

Kontaktmyndigheten konstaterar att presentationen av hur deltagandet ordnats motsvarar MKB-lagens principer. I konsekvensbeskrivningsfasen bör uppmärksamhet fästas vid intressenternas möjligheter att delta och informationen bör utvidgas i synnerhet när konsekvenserna sträcker sig utanför kommunerna Bötom och Storå till Kauhajoki, Honkajoki och Kristinestad. I synnerhet när det gäller dessa kommuner bör informationen utökas bland annat i de tidningar som utkommer i dessa kommuner. Dessutom bör uppmärksamhet fästas vid informationen till markägarna inom planeringsområdet för kraftledningssträckningarna.

Tillstånd och beslut om behövs

I bedömningsprogrammet presenteras de tillstånd som behövs för projektet. För projektområdet utarbetas en delgeneralplan och byggandet av kraftverken förutsätter bland annat bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen samt flyghindertillstånd enligt luftfartslagen. Den projektansvarige kommer överens med markägarna om användning och arrenderande av marken. För kraftledningens ledningsgata ska begränsad användningsrätt inlösas och detta förutsätter markanvändningsavtal med markägarna. För kraftledningen behövs dessutom undersökningstillstånd och inlösningstillstånd enligt inlösningslagen samt projekttillstånd enligt elmarknadslagen. Koppling till elnätet förutsätter ett anslutningsavtal med det bolag som administrerar nätet.

I bedömningsprogrammet konstaterar att för vindkraftverk kan i enskilda fall krävas miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, om driften av vindkraftverken kan orsaka sådant oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Även i ställningstagandena har man krävt miljötillstånd till följd av olägenheterna för grannarna och konsekvenserna för grundvattnet. Andra tillstånd som eventuellt behövs är anslutningstillstånd för vägar, undantagstillstånd enligt naturvårdslagen, specialtransportstillstånd för transport av kraftverkskomponenter, tillstånd att placera kablar o.d. konstruktioner på vägområdet samt tillstånd att rubba fornlämningar enligt lagen om fornminnen.

Kontaktmyndigheten påpekar att projektaktören dessutom bör utreda om tillstånd enligt vattenlagen måste sökas för avledning av vatten för dränering av de vägar som ska byggas och grundförbättras samt vindkraftverkens byggplatser. Dessutom bör behovet av dikningsanmälan enligt

vattenlagen utredas på grund av dräneringen av byggplatserna. Avtal som användningsrättigheterna till enskilda vägar bör ingås med väglagen. Projektaktören bör inhämta utlåtande av Försvarsmaktens Huvudstab.

Det nuvarande tillståndet i miljön och dess utveckling

I bedömningsprogrammet beskrivs planläggningssituationen i området vad gäller Södra Österbottens landskapsplan och planerna för områdena i kommunerna Storå och Bötom samt samhällsstrukturen och markanvändningen i området, värdefulla landskapsområden i närområdet, kulturmiljöer samt områdets naturmiljö och djurliv. Uppgifterna om det nuvarande tillståndet presenteras på ett heltäckande sätt med hjälp av illustrativa kartor. Enligt programmet kommer dessa saker att utredas noggrannare i beskrivningsfasen. Konsekvenserna av 0-alternativet presenteras i första hand för bedömning av utsläppen. Någon bedömning av den framtida utvecklingen inom projektets influensområde beskrivs inte.

Kontaktmyndigheten konstaterar att i konsekvensbeskrivningen bör även planläggningssituationen i grannkommunerna presenteras i enlighet med vad som konstaterats i Satakunta förbunds utlåtande. Utöver beskrivningen av det nuvarande tillståndet inom influensområdet bör utvecklingen i influensområdet om projektet inte genomförs bedömas i konsekvensbeskrivningen.

Samband med andra projekt och planer

Enligt bedömningsprogrammet finns det inga anhängiga planer i närheten av planeringsområdet. Den närmaste fungerande vindkraftsparken finns cirka 5 kilometer sydväst om de planerade vindkraftverken och bredvid den finns lagakraftvunna vindkraftsdelgeneralplaner som gäller 33 kraftverk, av vilka 12 håller på att byggas. Även 9 kilometer mot nordost finns en fungerande vindkraftspark. Inom en radie på cirka 20 kilometer finns dessutom 3 fungerande och 6 planerade vindkraftsparker. Projektens sammantagna konsekvenser bedöms i samband med konsekvensbedömningen.

Nordost om projektområdet finns en marktäkt, som har lagakraftvunna miljö- och marktäktstillstånd för brytning av sten. Enligt tillståndet ska vindkraftsparkens verksamhet beaktas i brytningsverksamheten.

Kontaktmyndigheten konstaterar att situationen beträffande projekten i närområdet bör uppdateras i konsekvensbeskrivningsfasen med beaktande av även grannlandskapen.

Gjorda utredningar och planer

I bedömningsprogrammet presenteras de utredningar som redan gjorts om området. I det tidigare MKB-förfarandet gjordes bland annat inventeringar av vegetation och naturtyper, en inventering av fågelbeståndet, en flygekorrrinventering och en fladdermössinventering. Man observerade också fiskgjusens häckning och flygstråk för att söka föda. I området har dessutom gjorts en arkeologisk inventering samt en inventering av däggdjursspår i snön.

Konsekvenser som ska bedömas och utredningar som ska göras

I bedömningsprogrammet presenteras de miljökonsekvenser som kommer att bedömas samt de utredningar eller kompletteringar av tidigare utredningar som kommer att göras. Konsekvenserna av såväl vindkraftsparken som kraftledningsalternativen kommer att bedömas. I bedömningsprogrammet har konsekvenserna för naturen, landskapet samt människors levnadsförhållanden

identifierats som de viktigaste miljökonsekvenser som vindkraftsprojektet orsakar. För kraftledningens del riktar sig de väsentligaste miljökonsekvenserna mot människors levnadsförhållanden och trivsel, naturen, landskapet och kulturarvet samt jordmånen och berggrunden. Miljökonsekvensernas betydelse bedöms genom att miljöns toleransförmåga jämförs med avseende på respektive miljöbelastning och med hänsyn till områdets nuvarande tillstånd. Konsekvensens betydelse bedöms genom att i tillämpliga delar utnyttja det tillvägagångssätt som utvecklats inom IMPERIA-projektet, där man beaktas objektets känslighet och förändringens storlek.

Kontaktmyndigheten påpekar att de metoder som använts vid bedömningen av varje granskad konsekvens bör presenteras klart i konsekvensbeskrivningen. Vid bedömningen bör beaktas såväl eventuella positiva som negativa konsekvenser.

Avgränsning av influensområdet och tidpunkten för konsekvenserna

Vid bedömningen granskas miljökonsekvenserna av vindparkens drift samt kraftledningen under byggandet, driften och urdrifftagandet. För 0-alternativets del bedöms den miljöbelastning som uppstår där och den jämförs med motsvarande belastning om projektet genomförs. I bedömningsprogrammet presenteras preliminära uppskattningar av influensområdenas omfattning för olika konsekvensers del. Det har konstaterats att influensområdets omfattning är beroende av den bedömda miljökonsekvensen. Om det framgår under bedömningsarbetet att någon miljökonsekvens har ett större influensområde än beräknat, omdefinieras det granskade området.

Kontaktmyndigheten konstaterar att i konsekvensbeskrivningen bör projektets influensområden enligt influensobjekt presenteras tydligt på en karta. Konsekvenserna bör utreda i tillräckligt stor utsträckning under byggandet, driften och urdrifftagandet.

Konsekvenser för samhällsstrukturen och markanvändningen

Projektområdet och områdena för kraftledningslinjerna utgör i huvudsak skogsbruksområde. På området för kraftledningslinjerna finns också åkerområden i jordbruksanvändning. På projektområdet finns ett fritidshus (avstånd från det närmaste kraftverket ca 1,7 km) samt ett kallt slakthus. På projektområdet för vindkraftsparken finns ett gällande marktåktstillstånd. De byar som ligger närmast planeringsområdet är Vanhakylä, Ohrikylä, Lähteenkylä, Heikkilä, Uuro och Rajamäenkylä. De närmaste bostadshusen ligger nordost och öster om området i Kariluoma och Rajamäenkylä cirka 1,5 kilometer från de närmaste kraftverken.

Södra Österbottens gällande landskapsplan har fastställts den 23 maj 2005. Etapplandskapsplan I som gäller vindkraft har fastställts den 31 oktober 2016. De planerade kraftverksplatserna ligger i ett område som anvisats för vindkraftverk i etapplandskapsplanen. På projektområdet eller inom dess omedelbara influensområde finns inga gällande general-, detalj- eller stranddetaljplaner. Den närmaste lagakraftvunna delgeneralplanen är delgeneralplanen för vindkraftsparken Lakiakangas I cirka 5 kilometer från projektområdet.

När konsekvenserna för samhällsstrukturen och markanvändningen utreds kommer också projektets förhållande till den nuvarande och den planerade situationen att undersökas. För bedömningen utreds uppgifter om den nuvarande markanvändningen, gällande planer och den planerade markanvändningen vilka gäller projektområdet, kraftlinjeledningarna och deras närmaste omgivning.

Med tanke på antalet vindkraftverk och dessutom deras totalhöjd i förhållande till andra befintliga och planerade vindkraftverk i landskapet förutsätter kontaktmyndigheten att projektets betydelse regionalt och i landskapet samt alternativens genomförbarhet i förhållande till landskapets mål

för områdesanvändningen bedöms med hänsyn till Miljöförvaltningens anvisningar (MM 5sv/2016). Vid bedömningen bör dessutom beaktas grannkommunernas och grannlandskapens markanvändningsplaner och samhällsstruktur inom projektets influensområde samt de begränsningar av markanvändningen som projektet medför. Planeringsbestämmelserna i Södra Österbottens landskapsplan bör beaktas i sin helhet.

Konsekvenser för näringarna och ekonomin

I samband med bedömningen utreds dagens näringsstruktur i området och näringar i närområdet samt bedöms konsekvenserna för näringarna och den regionala ekonomin, såsom indirekta och direkta sysselsättningseffekter, köp av lokala tjänster, fastighetsskatteinkomster, arrendeinkomster samt konsekvenserna för turistcentra.

I de inlämnade åsikterna har uppmärksamhet fästs vid projektets konsekvenser för jordbruket i närområdet, bland annat vad gäller kraftledningarna, samt vindkraftsparkens konsekvenser för boskapsskötseln. Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna och eventuella åtgärder som behövs för att lindra dem bör presenteras i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

Om projektet genomförs har vindkraftverkskonstruktionerna samt anläggandet av vägar, elstationer och kraftledningar stora konsekvenser för landskapet.

Projektets konsekvenser för landskapet beräknas sträcka sig cirka 30 kilometer från projektet. Konsekvenserna på cirka 12-20 kilometers avstånd från kraftverken bedöms noggrannare. För kraftledningens del granskas konsekvenserna för miljön i stolparnas omedelbara omgivning, närinfluensområdet samt fjärrlandskapet. Dessutom granskas stolparnas teoretiska maximala synlighetsområde. Som bedömningsmetod för konsekvenserna används fotomontage, visualiseringar och siktanalyser.

De närmaste nationellt värdefulla landskapsområdena enligt statsrådets principbeslut (1995) är Hyypänjokilaakso samt Härkmeri, bägge på cirka 18 kilometers avstånd. I landskapsplanen har angetts Storå kulturlandskap på 1,7 kilometers avstånd samt Heikkilänjokilaaksos kulturlandskapsområde som närmast på cirka 1 kilometers avstånd. Objekt som utgör byggd kulturmiljö av riksintresse (RKY) är Bötom kyrka med omnejd på cirka 5 kilometers avstånd samt bybosättningen i Storå ådal och Storås kyrkolandskap på cirka 9 kilometers avstånd.

För vindkraftsparkens del har en arkeologisk inventering gjorts 2014. För kraftledningarnas del görs en inventering sommaren 2019.

Kontaktmyndigheten förutsätter att visualiseringarna ska visa projektområdet från de omgivande byarna samt viktiga rekreations- och naturobjekt, såsom Lauhanvuori och Bötombergen. Dessutom bör visualiseringar från objekt som störs särskilt, såsom fritidsbosättning i närheten, presenteras i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvenser för vegetationen och naturtyperna

På planeringsområdet har det gjorts en inventering av vegetationen och naturtyperna, som har uppdaterats 2018. I området har kartlagts objekt enligt naturvårdslagen, vattenlagen och skogslagen i fråga om vindkraftverkens förläggningsplatser. För de alternativa kraftledningssträckningarna utreds vegetationen och naturtyperna sommaren 2019.

Kontaktmyndigheten anser att konsekvenserna av byggandet av projektet jämte dikningar för projektområdets odikade myrområden bör beaktas vid bedömningen för vindkraftverkens, vägnätets och kraftledningarna del. För kraftledningssträckningarnas del bör naturvärdena utredas i fråga om samtliga alternativ. I kommentaren från NTM-centralen i Egentliga Finland påpekas att i Honkajoki kommun finns ett värdefullt småvatten (en källa) i närheten av ALT1-sträckningen som bör beaktas.

Konsekvenser för fågelbeståndet och djurlivet

I vindkraftsprojektområdet har det gjorts en inventering av häckande fåglar, utredningar om vår- och höstflyttningen, en utredning om fiskgjusens flygstråk 2014, dessutom en kompletterande inventering av häckande dagrovfåglar 2018. Under 2019 görs en uggleinventering, en inventering av hönsfåglarnas spelplatser samt kontrolleras situationen för fiskgjusereviret. För de alternativa elöverföringssträckningarna görs konsekvensbedömningen utifrån befintligt material.

Situationen beträffande flygekorren i vindkraftsparken har utretts åren 2013-2014 och 2018. För kraftledningssträckningarnas del görs en inventering 2019. En fladdermössinventering har gjorts 2014. I mars 2019 har det gjorts en inventering av däggdjursspår i snön i vindkraftsparksområdet. Fiskbeståndet utreds utifrån befintliga uppgifter, och projektets konsekvenser för bland annat öringen bedöms med hjälp av dessa uppgifter. Konsekvenserna för produktionsdjuren bedöms utifrån tillgängliga undersökningar och utredningar.

I ställningstagandena och utlåtandena har det påpekats att kungsörn observerats i närområdet. Ett eventuellt kungsörnsrevir och kungsörnens fångstområden bör utredas. Kontaktmyndigheten anser att den presenterade hönsfågelinventeringen och uppföljningen av fåglarnas flyttning är tillräcklig. För kraftledningssträckningarnas del bör det också göras en inventering av häckande fåglar.

Enligt Naturresursinstitutets utlåtande borde älgstammen samt de stora vilddjuren i projektområdet inventeras. Även förekomsten av europeisk bäver borde utredas. Dessa har också kommenterats i åsikterna. Kontaktmyndigheten konstaterar att inventeringarna behövs på grund av områdets omfattning samt betydelse för viltvården.

Kontaktmyndigheten förutsätter att konsekvenserna för områdets småvatten samt för fiskbeståndet i vattendragen nedströms utreds i enlighet med fiskerihushållningsmyndighetens utlåtande, t.ex. genom provfiske eller på något annat tillräckligt sätt. Projektområdet ligger inom Storås-Lappfjärds ås avrinningsområde. Vattendraget är mycket betydande på grund av det öringsbestånd som förekommer i området och dess genetiska differentiering. I konsekvensbeskrivningen bör också de utredningar som gjorts om flodpärlmusslans förekomst beaktas. I konsekvensbeskrivningen bör beaktas projektets konsekvenser för fiskbeståndet samt andra organismer under projektets hela livscykel. I projektet bör de objekt som hittats vid naturinventeringarna beaktas när vindkraftverken placeras.

Konsekvenser för naturskyddsområden och viktiga fågelområden

Varken på projektområdet eller områdena för de alternativa elöverföringssträckningarna finns några naturskydds- eller Naturaområden eller områden som ingår i naturskyddsprogram. På projektområdet finns fastigheter som kommer att skyddas. Projektområdet hör till det skyddade avrinningsområdet för Lappfjärds å och Storå. Avrinningsområdet ingår i sin helhet i Project Aqua- och Natura 2000-programmen.

I närheten av projektområdet finns inga internationellt värdefulla (IBA) fågelområden. Lauhanvuori nationellt värdefulla fågelområde (FINIBA) ligger cirka 7 kilometer från vindkraftsparken samt 1 kilometer från ett sträckningsalternativ för elöverföringen.

Konsekvenserna för naturskyddsområden och Naturaområden i vindkraftsparkens och kraftledningssträckningarnas närmaste omgivning granskas enligt skyddsområde.

Kontaktmyndigheten konstaterar att utredningarna är tillräcklig. Även objekt i landskapet Satakunta bör beaktas i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvenser för jordmånen och berggrunden

Projektets konsekvenser för jordmånen och berggrunden bedöms utifrån befintligt material och i beskrivningen uppdateras uppgifterna om nuläget. Förekomsten av sura sulfatjordar utreds utifrån befintliga uppgifter. Konsekvenserna för jordmånen och berggrunden är i huvudsak koncentrerade till byggnadsområdet och byggnadstiden. Konsekvenserna bedöms för vindkraftverkens samt elöverföringens del samt i fråga om anläggandet av nya vägar och iståndsättandet av befintliga vägar.

I en åsikt har man uttryckt oro för om projektområdets markområden på myrbotten lämpar sig för vindkraftsbyggnad. Med tanke på storleksklassen hos de kraftverk som ska byggas anser kontaktmyndigheten att uppgifter om jordmånens och berggrundens lämplighet för kraftverksbyggnad bör presenteras i bedömningen.

Konsekvenser för yt- och grundvatten

Enligt bedömningsprogrammet infaller projektet konsekvenser för yt- och grundvatten i första hand under vindkraftsparkens byggnadstid. Byggnadsåtgärderna kan ha konsekvenser för grundvattenståndet och strömningsförhållandena. Konsekvenserna bedöms med hjälp av erfarenheterna av och information om motsvarande projekt.

Under byggnadstiden kan marksubstanser sköljas ut i vattendragen och orsaka tillfällig och lokal grumling samt näringsbelastning. Konsekvenserna bedöms genom att jämföra det nuvarande tillståndet hos vattendragen med hjälp av information som baserar sig på projektplaneringen samt information som insamlats om motsvarande projekt. Vid bedömningen av konsekvenserna för ytvatten läggs fokus på eventuellt ökad belastning samt förändrad avrinning under byggnadstiden. Även för elöverföringens del utreds konsekvenserna av byggandet. Konsekvenserna av anläggandet av nya vägar och iståndsättning av befintliga vägar bedöms för byggnads- och drifttiden.

I utlåtandena och åsikterna har uppmärksamhet fästs vid bäckar och rännilar i naturligt tillstånd i området samt vid fiskbeståndet och andra organismer i dem. I utlåtandena samt åsikterna har man dessutom lyft fram källorna samt det artesiska grundvattnet i området, närheten till grundvattenområden samt kraftledningssträckningen över ett grundvattenområde. På Karhunkangas grundvattenområde i omedelbar närhet av produktområdet finns Bötom kommuns samt Oy Harwall Ab:s vattentäkter. I projektområdets omgivning finns flera brunnar och vattentäkter även på andra ställen än klassificerade grundvattenområden.

Kontaktmyndigheten konstaterar att vid bedömningen bör utredas rutterna för ytvatten som avleds på grund av dikningen av vägnätet och byggplatserna under byggandet och drifttiden, mängden ytvatten som uppkommer och avleds samt dess eventuella konsekvenser för bäckar, rännilar

och andra vattendrag i området. Dessutom bör man presentera metoder att minska konsekvenserna av det ytvatten som avleds.

Kontaktmyndigheten förutsätter att källorna i området utreds. Dessutom bör det utredas vilka konsekvenser byggandet och jordskärningar samt användningen av området har för grundvatten i området, dess strömningar, kvalitet och nivå för både vindkraftverkens och elöverföringens del. Kontaktmyndigheten påpekar att projektet inte får medföra olägenheter för hushållsbrunnar eller vattentäkter. Vid bedömningen bör behovet av tillstånd enligt vattenlagen utredas, om ovan nämnda konsekvenser kan förekomma.

Konsekvenser för trafiken

Vindparkens och kraftledningarnas konsekvenser för trafiken bedöms genom att granska de rut-ter som används för transporter i byggnadsfasen och underhållsarbeten under driften. Gransk-ningsområde är då de vägar som leder till projektområdet. En preliminär vägplan för projektom-rådet kommer att presenteras i konsekvensbeskrivningen. Till de konsekvenser som ska bedö-mas hör konsekvenserna för trafikmängden och trafiksäkerheten i närområdet samt för bullret och luftkvaliteten. I konsekvensbeskrivningen beskrivs transportrutterna under byggnadstiden, de vägar som ska iståndsättas och anläggas samt de mängder material som kommer att använ-das för dem. Vid bedömningen beaktas Trafikverkets (2012) anvisning.

Vid bedömningen bör de saker som förts fram i expertkommentaren från ansvarsområdet för trafik vid NTM-centralen i Södra Österbotten beaktas, såsom trafikkonsekvenserna för invå-narna, de olika trafikformer som hänför sig till projektet samt möjligheterna för stora specialtrans-porter att komma fram. När kraftverken placeras bör man dessutom beakta att avståndet från kraftverken till bland annat förbindelseväg 17061 är tillräckligt, för enligt anvisningen bör minimi-avståndet från ett vindkraftverk till landsväg vara vindkraftverkets totalhöjd (300 m) + landsvä-gens skyddsområde (20 m). När kraftledningar korsar landsvägar bör Trafikledsverkets anvis-ningar iaktas, och kraftledningsstolpar bör inte placeras på landsvägars skyddsområden.

Kontaktmyndigheten konstaterar att det vägnät som planeras i området bör presenteras i conse-kuensbeskrivningen: nuvarande vägar samt vägar som ska förbättras och anläggas. För luftkva-litetens del bör man också beakta eventuellt damm från vägarna samt presentera lindringsme-toder.

Bullerkonsekvenser

Bullerkonsekvenserna under driften av vindkraftverken bedöms med kalkylmässiga metoder som en granskning av den övre gränsen, där den maximala bullernivån antas vara kontinuerlig. För bedömningen utnyttjas miljöministeriets förvaltningsområdes anvisningar 2/2014. Modellen utar-betas för det maximala antalet vindkraftverk med största möjliga ljudeffektnivå som kan få till-stånd samt för totalhöjden 300 meter. Vid modelleringen beaktas det ökade ljudutsläpp som höjdskillnaden medför kraftverksspecifikt. Lågfrekvent buller beräknas separat för de närmaste bostads- och fritidshusen. Resultaten av modellerna jämförs med riktvärdena för utomhusbuller enligt statsrådets förordning samt i fråga om det beräknade inomhusbullret med gränserna i social- och hälsovårdsministeriets förordning 545/2015. För lågfrekvent buller utnyttjas miljömi-nisteriets anvisningar (2014) och senaste forskningsdata om isolering.

För kraftledningens del uppstår bullerkonsekvenser i huvudsak under byggnadstiden. Bullerkon-sekvenserna under byggnadstiden granskas utifrån erfarenheter och forskningsdata. Förutom boendetrivseln beaktas även rekreativsvärdena.

Av bedömningsprogrammet framgår inte om det är möjligt att utarbeta modeller enligt miljöministeriets anvisningar med projektets kraftverk. I åsikterna och utlåtandena har uttryckts oro för bullrets inverkan på produktionsdjur. Kontaktmyndigheten konstaterar att utöver konsekvenserna för människor bör även konsekvenserna för produktionsdjur bedömas.

Kontaktmyndigheten konstaterar att bullermodellerna och rapporteringen om dem bör genomföras i enlighet med miljöministeriets anvisningar. Bullerområdena och de närmaste objekten som störs bör presenteras på en karta och bullerutredningar bör fogas till konsekvensbeskrivningen. Om detta inte är möjligt och bullermodellerna görs med andra kraftverkstyper än de som presenterats i MKB-förfarandets alternativ (enhetseffekt 10 MW, totalhöjd 300 m och rotnors diameter 200 m) bör de kraftverkstyper som använts för modelleringen framgå klart av bedömningsresultaten. Dessutom bör det bedömas vilka konsekvenser ändringar av effekten eller kraftverks höjden och rotnors diameter har på utgångsbullernivån och bullerspridningen. En bedömning av konsekvenserna av ändringarna bör också presenteras på en karta och vid bedömningen ska i synnerhet försiktighetsprincipen iakttas. Även i fråga om spridningen av lågfrekvent buller bör en motiverad bedömning presenteras och de granskade alternativen bör utökas med en kraftverkstyp vars bullerkonsekvenser kan bedömas i enlighet med miljöministeriets anvisningar.

Konsekvenser av skuggeffekter

Konsekvenserna av de skuggeffekter som vindkraftverk orsakar i omgivningen bedöms med hjälp av en modell. Beräkningsmodellen beaktar projektområdets läge, planen för vindkraftverkens placering, samverkan mellan skuggeffekterna, kraftverkens dimensioner, landskapets höjdkurvor samt valda beräkningsparametrar. Vid beräkningen uppskattas den teoretiska maximala mängden skuggeffekter. Dessutom görs en realistisk bedömning av mängden skuggeffekter, varvid de lokala förhållandena beaktas. För så kallade receptorer (bostäder nära vindkraftverken) beräknas mer detaljerade resultat.

Kontaktmyndigheten konstaterar att skugg- och blänkmmodellerna bör genomföras med de kraftverkstyper som presenterats i bedömningsprogrammet och vid bedömningen bör trädbeståndets minskade inverkan på blänkolägenheten inte beaktas. Eftersom det inte har fastställts riktvärden för skuggeffekter och solblänk i Finland, bör andra länders rekommendationer användas som hjälp vid konsekvensbedömningen i enlighet med vad som anförts i bedömningsprogrammet.

Konsekvenser för människors levnadsförhållanden, trivsel och hälsa samt användningen av området för rekreation

Projektets sociala konsekvenser bedöms genom att utnyttja uppskattningar som gjorts vid bedömningen av andra konsekvenser. Vid bedömningen granskas konsekvenserna under såväl byggandet som driften. Vid bedömningen av hälsopåverkan beaktas ljud och skuggeffekter, samt kraftledningens el- och magnetfält. Resultaten jämförs med rikt- och gränsvärden. Vindkraftverkens konsekvenser för rekreationen i området utreds till exempel genom en invånarenkät. Vid bedömningen beaktas bland annat konsekvenserna för trivseln och säkerheten.

Invånarenkäten genomförs genom att frågeblanketter skickas till fasta och semesterboende inom en radie på cirka 5 kilometer från de närmaste kraftverken samt till boende inom kraftledningssträckningarnas närområden. Vid bedömningen utnyttjas dessutom åsikter som framförts på mötena för allmänheten och i uppföljningsgruppen. Det granskade området bestäms utifrån omfattningen av konsekvenserna i andra avsnitt.

I åsikterna uttrycks oro för konsekvenserna för människors och produktionsdjurs hälsa av infrastruktur från projektet. Kontaktmyndigheten förutsätter att i konsekvensbeskrivningen beaktas resultaten av utredningen gällande men för hälsan enligt regeringens energi- och klimatstrategi i anslutning till infrastrukturens hälsopåverkan, om utredningen blir klar i konsekvensbeskrivningsfasen.

Kauhajoki stad har förutsatt att kraftverken placeras minst 2 kilometer från bosättning. De närmaste planerade kraftverken ligger cirka 2,3 kilometer från de närmaste bostadshusen i bland annat Rajamäenkylä och Uuro. Kontaktmyndigheten konstateras att grannkommunernas synpunkter bör granskas vid bedömningen av människors levnadsförhållanden.

Konsekvenser i anslutning till säkerheten samt radar-, radio- och telekommunikationer

Konsekvenser i anslutning till säkerheten är fallande is, att kraftverken gör sönder samt brandsäkerheten. Vid bedömningen beaktas farozonens omfattning och annan användning av området. Dessutom beaktas flyghinderhöjderna, Forsvarsmaktens verksamhet och trafiksäkerheten samt bedöms projektet konsekvenser för radar- samt radio- och telekommunikationerna.

I åsikterna fästs uppmärksamhet vid kraftverkens brandsäkerhet samt kraftverkens konsekvenser för radio- och telekommunikationerna. Kontaktmyndigheten anser att i de utredningar som görs bör eventuella farliga situationer presenteras liksom en plan för hur de ska förebyggas samt åtgärder när farliga situationer inträffar. Även mängden och arten avfall som uppkommer i undantagssituationer bör presenteras. Den projektansvarige ska undersöka eventuell störande inverkan på radio- och telekommunikationerna samt presentera åtgärder för att rätta till dem i enlighet med Digita Oy:s och Traficoms utlåtanden.

Sammantagna konsekvenser med andra projekt

Det närmaste vindkraftsprojektet finns på cirka 5 kilometers avstånd. De projekt som omfattas av bedömningen av de sammantagna konsekvenserna granskas i samband med bedömningen av miljökonsekvenserna.

Kontaktmyndigheten påpekar att på kustområdet planeras en avsevärd mängd vindkraftsprojekt. När det gäller de sammantagna konsekvenserna bör man i synnerhet beakta konsekvenserna för fågelbeståndet och landskapet samt människors levnadsförhållanden och trivsel.

Övriga konsekvenser

I bedömningsprogrammet anges att konsekvenserna för klimatet och luftkvaliteten samt konsekvenserna av urdrifttagandet av vindkraftverken och kraftledningen ska utredas. Dessutom utreds konsekvenserna av 0-alternativet, dvs. att projektet inte genomförs.

Kontaktmyndigheten påpekar att när det gäller mängden och arten avfall bör man bedöma även det avfall som uppkommer under byggandet och driften, inklusive överskottsjord. Bland konsekvenserna i anslutning till att projektet avslutas bör man beakta i synnerhet mängden rivningsfall och lagstiftningens krav på avfallshantering samt eventuella undantagssituationer för såväl vindkraftverkens som kraftledningens del.

Förebyggande och lindring av olägenheter samt osäkerhetsfaktorer vid bedömningen

I konsekvensbeskrivningen presenteras åtgärder för att minska skadliga miljökonsekvenser. I beskrivningen presenteras dessutom osäkerhetsfaktorer i bedömningen och bedöms deras betydelse för konsekvensbedömningens tillförlitlighet.

Kontaktmyndigheten påpekar att de metoder för att minska skadliga konsekvenser som presenteras i beskrivningen bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta.

Uppföljning av konsekvenserna

Enligt bedömningsprogrammet är syftet med uppföljningen att producera information om projektets konsekvenser, utreda vilka förändringar som följer av genomförandet av projektet, hur resultaten av konsekvensbedömningen motsvarar verkligheten och hur åtgärderna för att lindra olägenheterna har lyckats. Dessutom är ett syfte att vidta behövliga åtgärder om oförutsedda olägenheter uppstår. Uppföljningsprogrammets innehåll presenteras i bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndigheten konstaterar att uppföljningsprogrammet bör vara tillräckligt noggrant och täcka olika konsekvenser samt byggnads-, drifts- och avvecklingsfasen. Utöver uppföljningsprogrammet bör uppföljningsgruppen samt sättet att rapportera uppföljningen presenteras i konsekvensbeskrivningen.

Rapportering och rapportörens kompetens

Dokumentet är omfattande och täcker in de krav som ställs på bedömningsprogrammet i förordningen om miljökonsekvensbedömning. Bedömningarna och bedömarnas kompetens presenteras tydligt. Bedömningsprogrammet är som helhet lättläst och har utarbetats med tillräcklig sakkunskap.

SAMMANDRAG

Sett till omfattningen och noggrannheten täcker bedömningsprogrammet de saker som MKB-lagstiftningen kräver av programmet. Kontaktmyndigheten förutsätter ändå att de saker som påpekats i kontaktmyndighetens utlåtande beaktas vid bedömningen av projektets miljökonsekvenser. När konsekvensbeskrivningen utarbetas bör särskild uppmärksamhet fästas vid följande.

I konsekvensbedömningen bör i synnerhet projektets betydande miljökonsekvenser presenteras, eftersom kontaktmyndigheten som avslutning på MKB-förfarandet drar slutsatser om projektets betydande miljökonsekvenser utifrån bedömningen, utlåtandena och åsikterna samt sin egen granskning.

I bedömningsprogrammet har en förhandsuppskattning av projektets viktigaste konsekvenser presenterats, som för vindkraftsparkens del är konsekvenser för naturen, landskapet och människors levnadsförhållanden samt för kraftledningens del konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel, naturen, landskapet och kulturarvet samt jordmånen och berggrunden. Kontaktmyndigheten instämmer i bedömningen och förutsätter att särskild uppmärksamhet fästs vid bedömningen av dessa konsekvenser. Enligt utlåtandena och åsikterna kan dessutom betydande konsekvenser rikta sig mot yt- och grundvatten. Konsekvenserna för dem bör utredas med särskild noggrannhet.

I bedömningsprogrammet presenteras ingen vägplan och ingen plan för jordkablarnas placering mellan vindkraftverken och elöverföringsstationen. De planerade vägarna, de vägsträckor som

ska förbättras och jordkablarnas sträckningar bör presenteras i miljökonsekvensbeskrivningen. I fråga de olika konsekvenstypera (jordmån, ytvatten, grundvatten, rena massor och överskottsjord under byggnadstiden samt trafiksäkerheten) bör skillnad göras mellan konsekvenserna av vägnätet och av kabeldragningen.

Effekterna och höjderna hos de vindkraftverk som MKB-förfarandet gäller är av en storleksklass som ännu inte har använts. Detta medför utmaningarna i synnerhet för buller- och skuggmodellerna samt bedömningen av lågfrekvent buller. Kontaktmyndigheten förutsätter att uppskattningarna i första hand görs med kraftverk vilkas effekter och konstruktioner motsvarar de alternativ som presenterats vid MKB-förfarandet. Om detta inte är möjligt och modellerna görs med kraftverk vilka egenskaper inte motsvarar de kraftverk som presenterats i alternativen, ska de avvikelser som hänför sig modellerna och en bedömning av osäkerhetsfaktorernas samt en kartbaserad bedömning av utgångsbullernivån hos kraftverken enligt alternativen och bullerspridningen presenteras klart i bedömningen. Vid bedömningen bör man också beakta de osäkerhetsfaktorer som hänför sig till spridningen av lågfrekvent buller och, om konsekvenserna enligt alternativet inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt, bör konsekvensbeskrivningen utökas med ett alternativ vars buller- och blänkkonsekvenser kan bedömas i enlighet med miljöministeriets anvisningar.

När det gäller konsekvenserna för fågelbeståndet är bedömningen tillräcklig, men kontaktmyndigheten vill i synnerhet betona observationer av kungsörn, fiskgjuse och smålom, för enligt utlåtandena och åsikterna har dessa fåglar observerats på projektområdet och i dess närhet. När det gäller djurlivet bör man i synnerhet utreda projektets konsekvenser för fiskbeståndet i områdets småvatten i enlighet med fiskerihushållningsmyndighetens utlåtande, eftersom vattendrag där bäcköringen stiger har identifierats på projektområdet.

Projektet ligger på fyra kommunernas område och konsekvenserna bedöms sträcka sig ännu längre. Influensområdet antas sträcka sig till tre landskap. I bedömningen bör man utreda vilka begränsningar för markanvändningen som projektet medför samt markanvändningsplanerna och samhällsstrukturen i de grannkommuner och grannlandskap som gränsar till projektområdet. Satakuntas landskapsplan bör beaktas i enlighet med Satakunta förbunds utlåtande.

Dessutom påpekar kontaktmyndigheten att åsikterna om projektets konsekvenser ska behandlas i konsekvensbeskrivningsfasen.

FRAMLÄGGANDE AV OCH INFORMATION OM UTLÅTANDET

Kontaktmyndighetens utlåtande är framlagt under tjänste- och öppettiderna på kommunkansliet i Storå (Teollisuustie 1 A, Storå), kommunkansliet i Bötom (Kristiinantie 3, Bötom), stadshuset i Kauhajoki (Hallintoaukio, Kauhajoki), kommunkansliet i Honkajoki (Porhontie 5, Honkajoki) och servicepunkten i Kristinestad (Merikatu 47, Kristinestad) och det publiceras också på webben: www.miljo.fi/rajamaenkylavindkraftochkraftledningMKB.

NTM-centralen skickar kontaktmyndighetens utlåtande samt kopior av utlåtandena till den projektansvarige. Originalhandlingarna sparas i NTM-centralen i Södra Österbotten i elektronisk form i ärendehanteringssystemet. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till dem som har ombetts avge utlåtande om bedömningsprogrammet.

Miljöskyddschef

Päivi Kentala

Överinspektör

Jutta Lillberg-Puskala

Detta dokument har godkänts elektroniskt.

FASTSTÄLLANDE AV AVGIFT OCH SÖKANDE AV ÄNDRING I AVGIFTEN**Avgift** 8 000 € (moms 0 %)

Avgiften fastställs enligt bilagan till statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2019. Enligt avgiftstabellen är avgiften för utlåtande om bedömningsprogrammet enligt MKB-lagen eller 30 a § i markanvändnings- och byggförordningen vid ett vanligt projekt (11 – 17 årsverken) 8 000 euro.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan begära omprövning av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från det att avgiften påfördes. Adress: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 Vasa, e-post: registratur.sodraosterbotten@ely-keskus.fi

SÄNDLISTA

OX2 Wind Finland Oy

Pöyry Finland Oy

Storå kommun

Honkajoki kommun

Bötoms kommun

Kauhajoki stad

Kristinestads stad

För kännedom

De som ombetts avge utlåtande